

जिल्हा परिषदेच्या स्वउत्पन्नातील राखून ठेवलेल्या ३% निधीबाबत.

**महाराष्ट्र शासन
ग्राम विकास विभाग**

शासन परिपत्रक क्रमांक: अपंग-२०१६/प्र.क्र.११०/वित्त-३

सार्वजनिक बांधकाम भवन, १ ला मजला

२५, मर्झबान पथ, मुंबई-४०० ००९.

तारीख: २९सप्टेंबर, २०१६.

संदर्भ :-

- १) शासन निर्णय क्रमांक: संकीर्ण२००७/ प्र.क्र.४८७९/वित्त-३, दि. ५ ऑक्टोबर, २०१२.
- २) शासन निर्णय क्रमांक: संकीर्ण२००७/ प्र.क्र.४८७९/वित्त-३, दि. २५ जून, २०१४.
- ३) शासन निर्णय क्रमांक: अपंग २०१५/ प्र.क्र.१३७/ वित्त-३, दि. २४ नोव्हेंबर, २०१५.

महाराष्ट्र राज्याच्या अपंग कृती आराखडा २००९ मध्ये रोजगार व स्वयंरोजगार विषयक योजनासाठीच्या तरतूदीमधील अनुक्रमांक ९ येथील स्वर्णजयंती रोजगार हमी अंतर्गत विहित अटीमध्ये स्थानिक स्वराज्य संस्थेमधील एकूण निधीपैकी ३% रक्कम अपंग व्यक्तीच्या कल्याण व पुनर्वसनाकरीता राखून ठेवण्याबाबत कार्यवाही करण्यांत येईल असे नमूद करण्यांत आले आहे. त्याअनुषंगाने जिल्हा परिषद ,पंचायत समित्या व ग्रामपंचायत यांना अपंगाकरीता ३% निधी राखून ठेवावा व तो संपूर्ण खर्च करण्याबाबत ग्रामविकास विभागाने दि.५/१०/२०१२, दि. २५ जून, २०१४ व दि. २४ नोव्हेंबर, २०१५ च्या शासन निर्णयान्वये आदेश निर्गमित केले आहेत.

तथापि, स्थानिक संस्था अपंगाकरीता ३% निधी राखीव ठेवून काही जिल्हा परिषदा पूर्ण खर्च करीत नसल्याचे राष्ट्रीय अपंग विकास महासंघ यांनी मा.उच्च न्यायालयात दाखल केलेल्या याचीका क्र. २२/२०१६च्या अनुषंगाने सर्व जिल्हा परिषद स्तरावरून खर्चाची माहिती मागविली असता निदर्शनास आले आहे. त्याअनुषंगाने खालील सूचना सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांना देण्यांत येत आहेत.

- १) सर्व जिल्हा परिषदांनी अपंगासाठी स्वनिधीमधून ३% निधी राखीव ठेवून या निधीमधून केलेल्या प्रयोजनासाठी तरतूद वित्तीय वर्षात पूर्णपणे खर्च करावी.
- २) जिल्हा परिषदेने अपंगासाठी स्वतंत्र अपंग कल्याण निधीची स्थापना करावी.
- ३) ३% अपंग कल्याणासाठी केलेली तरतूद पूर्णपणे खर्च करताना येणाऱ्या तांत्रिक अडचणी लक्षात घेऊन एखाद्या आर्थिक वर्षात अपंगासाठी ३% राखीव निधी त्या वित्तीय वर्षात खर्च केला नाही तर त्या वित्तीय वर्षात खर्च न झालेली रक्कम जिल्हा अपंग निधीमध्ये जमा करावी.

- ४) जिल्हा परिषदेप्रमाणेच पंचायत समित्या व ग्रामपंचायती यांनी त्यांच्या स्वतःच्या उत्पन्नातून अपंगासाठी ३% रक्कम राखीव ठेवावी व अपंग कल्याणासाठी केलेली तरतूद पूर्णपणे खर्च करताना येणाऱ्या तांत्रिक अडचणी लक्षात घेऊन एखाद्या आर्थिक वर्षात अपंगासाठी ३% राखीव निधी त्या वित्तीय वर्षात खर्च केला नाही तर सदर खर्च न झालेली रक्कम जिल्हा परिषदेच्या अपंग कल्याण निधीमध्ये जमा करावी.
- ५) पंचायत समिती व ग्रामपंचायतीकडून अपंगासाठी खर्च न केलेली रक्कम एका वर्षापर्यंत संबंधित पंचायत समिती / ग्रामपंचायतींना त्यांच्या अपंगाच्या कल्याणासाठी खर्च करावयाची असल्यास त्यासंबंधीचा प्रस्ताव मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांचेकडे पाठवावा व त्यास मंजूरी प्राप्त करून योजना राबविण्यांत यावी.
- ६) एक वर्षानंतरसुद्धा पंचायत समिती / ग्रामपंचायत यांनी रक्कम खर्च केली नाही तर ती रक्कम संपूर्ण जिल्ह्याच्या अपंगाच्या बाबींसाठी खर्च करण्यांत येईल.
- ७) अपंग कल्याण निधीवर मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांचे नियंत्रण राहिल.
- ८) अपंग कल्याण निधीमधून खालील कामे घेण्यांत यावीत.
 - अ) अपंग कल्याण निधीमधील एकूण निधीपैकी २५% रक्कम ही फक्त अपंगाच्या वैयक्तिक लाभावरच खर्च करावी.
 - आ) उर्वरीत ७५%निधी भांडवली कामासाठी खर्च करण्यांत यावी. उदा. अपंगासाठी जिल्हा परिषद अखत्यारीत असलेल्या कार्यालयामध्ये रॅम्प बांधणे, जिल्हा परिषदेच्या शाळामध्ये अपंगासाठी शौचालये बांधणे इत्यादी.

या प्रकरणी विहित पध्दतीचा अवलंब करून, विहित अटी व शर्तीच्या अधिन राहून सदर आदेशाचे काटेकोरपणे अमंजबजावणी करणे बंधनकारक राहिल जर कार्यवाही होत नाही असे निदर्शनास आल्यास संबंधित अधिकारी/ कर्मचाऱ्यांवर शिस्तभंगाची कार्यवाही करण्यांत येईल.

सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१६०९२११६२८१२५४२० असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

उत्तम कावडे

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. अप्पर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव /सचिव (सर्व मंत्रालयीन विभाग)

२. प्रधान सचिव, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
३. सर्व विभागीय आयुक्त.
४. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद (सर्व)
५. जिल्हा परिषदांचे अध्यक्ष (सर्व)
६. जिल्हा परिषदांचे मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी (सर्व)
७. सह/ उप सचिव ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग(सर्व)
८. अवर सचिव / कक्ष अधिकारी, ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग (सर्व)
९. निवड नस्ती कार्यासन वित्त-३